Bondeförbundets valprogram för andrakammarvalen 1921

Vardagstryck

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Bondeförbundets valprogram
för Andrakammarvalen 1921.

Sveriges folk skall i år ånyo gå till val av ledamöter i riksdagens andra kammare. Av utomordentligt stor betydelse är att alla jordbrukets utövare i vårt land veta sin rätta plats i valstriden. Den jordbrukande befolkningen är landets kärna och märg. Men starka krafter äro i rörelse för att undergräva dess ekonomiska bestånd och genom splittring lamslå dess politiska kraft.

Bondeförbundet vill arbeta på att ena och samla alla jordbrukets utövare i ekonomiskt och politiskt hänseende. Det kämpar för jordbrukets likställighet med andra näringar, för lagbunden frihet på alla områden för en sund ekonomisk och andlig utveckling och därmed för vårt fosterlands lyckliga framtid.

För första gången skola landets kvinnor deltaga i de politiska valen. Bondeförbundet hälsar landsbygdens röstberättigade kvinnor välkomna i det politiska arbetet. Bondeförbundet hoppas, att de skola veta sin plikt och sida vid sida med Bondeförbundets män gå fram till valurnorna för att stödja Bondeförbundets stora sak. Det gäller även bevarandet av enkla och sparsamma seder, kärleken till arbetet i den svenska jorden, nykterhet och sedlig vandel.

I anslutning härtill och till Bondeförbundets grundprogram går Bondeförbundet till val på följande program:

1. Lag och ordning.

Lag och ordning äro sedan uråldriga tider grundvalarna för det svenska samhällets bestånd. En enig uppslutning under Bondeförbundets fana utgör den säkraste borgen för att så framgent kommer att förbliva.

2. Kristen tro och livsåskådning.

Kristen tro och livsåskådning skola bibehållas som grundval för vår folkuppfostran. Tre timmars kristendomsundervisning i såväl de högre som lägre läroanstalternal alla klasser bör bliva obligatorisk i alla kommuner. Yrkandet härpå under den gångna riksdagen föll på grund av motstånd från socialdemokraterna, understödda av en del liberaler.

3. Sparsamhetsfrågan. Byråkratien.

Bondeförbundet bekämpar till det yttersta slöseriet med offentliga medel. Den strängaste sparsamhet på alla områden är en av Bondeförbundets allra främsta uppgifter. Från de andra partiernas sida har sedan många år tillbaka vid valtiderna givits löfte om sparsamhet, men dessa löften hava aldrig verkligt infriats.

Byråkratism och tjänstemannavälde ha av de olika regeringarna omhuldats. Bondeförbundet vill gå till storms mot detta skrivardöme och denna outhärdliga byråkrati. Ämbetsverken måste förenklas, överflödiga tjänstemannaposter indragas, statens affärsdrivande verk skötas med verklig sakkunskap och kommittéväsendet starkt begränsas.

Den noggrannaste kontroll över användningen av allmänna medel påfordras. Bondeförbundet godkänner icke i detta hänseende den hittillsvarande regimen, vari alla de gamla partierna äro medansvariga. En sådan riksskandal som t. ex. bränslekommissionen hade varit omöjlig, om vårt lands jordbrukare varit samlade i ett enigt och starkt politiskt parti.

4. Äganderätten.

Äganderätten är den säkraste grundvalen för trevnad och välstånd för vårt folk och för produktionens framdrivande. Bondeförbundet kämpar därför för bevarandet av den svenske jordbrukarens äganderätt till sin jord.

Allt flera besuttna jordbruk böra skapas på äganderättens grund. Bondeförbundet är motståndare till det av de liberala och socialdemokratiska partiernas representanter i kronolägenhetskommissionen och jordkommissionen godkända förslaget till »besittningsrätten» till jord.

5. Jordfrågor.

Den självständiga bondeklassen måste skyddas och stärkas. Sveriges jord skall bevaras i den verkligt jordbrukande befolkningens händer. Det stora finanskapitalet, industribolagen och en osund fastighetsspekulation förhindras genom verksam lagstiftning att slå under sig bondejorden och bondeskogarna. Högerpartiet har icke större intresse för denna stora fråga.

Genom en kraftig jordpolitik främjas den odlingsbara jordens läggande under kultur. Obehörigt igenläggande av odlad jord och i sådant syfte vidtagna avhysningar av arrendatorer förbjudas. En tryggare rättslig ställning beredes mindre arrendatorer och torpare.

Dessutom skall Bondeförbundet stödja bolagsarrendatorer, kronoarrendatorer, arrendatorer av ecklesiastik jord, fideikommissarrendatorer och med dessa likställda i deras strävan att friköpa sin arrenderade jord under full äganderätt, i alla de fall där sådant kan ske utan åsidosättande av andra berättigade intressen.

6. Lantarbetarefrågan.

Svårigheterna för jordbrukarna att erhålla för jordbrukets rätta skötsel nödig arbetskraft äro, trots den rådande arbetslösheten inom landet, mångenstädes stora. Bondeförbundet vill motarbeta »landsbygdens avfolkning» genom att bereda lantarbetarna förbättrade bostadsförhållanden och lika löner som industriens arbetare. Självklart är, att detta kan ske endast om jordbrukets ekonomiska bärkraft ökas.

För därtill dugliga jordbruksarbetare beredes möjlighet att, medan de ännu äro vid full arbetskraft, övergå till självständiga jordbrukare.

Socialdemokraternas intresse för lantarbetarna kommer i strid med deras strävan att tillgodose industriarbetarnas intressen.

7. Jordbrukets kreditfråga.

I överensstämmelse med Bondeförbundets grundprogram vill Bondeförbundet arbeta på att landets jordbrukare frigöras från det stora finanskapitalet och från affärsbankerna. Jordbrukets sekundära fastighetskredit och driftskredit ordnas genom inrättandet av kreditanstalter, vari jordbrukarna själve äro delägare och över vilka de hava ledningen samt där vinsten helt och hållet kommer jordbruket tillgodo. I sin kamp för denna programpunkt har Bondeförbundet rönt hårt motstånd från olika håll.

8. Näringsfrågor.

Jordbruksnäringen måste skyddas, så att vårt lands självförsörjningsförmåga säkerställes. Vid riksdagens behandling i år av frågan om skydd för den animaliska jordbruksproduktionen var Bondeförbundet det enda parti, som e n h ä l l i g t stod på jordbrukets bästa.

All annan lojal och samhällsgagnelig näringsverksamhet uppmuntras. Jordbrukets binäringar, såsom fiske, skogsmark m. m. främjas. Hantverkets och andra mindre näringars kamp för en självständig existens underlättas.

I all näringspolitik iakttages grundsatsen om jämvikt mellan modernäringen och andra näringar. I den mån näringarna under den nuvarande kritiska tiden behöva skyddas genom tullar eller andra åtgärder, kräver Bondeförbundet jordbrukets fulla likställighet med industrien. Detta i motsatts mot flere stadsliberaler och mot industrihögern, som vid årets riksdag, sedan yrkandet på ett rimligt skydd för den animaliska jordbruksproduktionen avslagits, det oaktat röstade för fördubblade tullar å lantbruksmaskiner, lantbruksredskap, byggnadssmiden och en mnägd andra för jordbruket nödvändiga artiklar.

Onödiga och skadliga bestämmelser om arbetstidens reglering undanrödjas.

9. Socialiseringsplanerna och storfinansen.

Bondeförbundet håller på handels- och näringsfriheten som ett av vårt folks dyrbaraste rättigheter. Genom storbanksväldet och trustväsendet, som utvecklats i skydd av de gamla partiernas politik, har denna näringsfrihet blivit ett tomt ord och landets näringsliv håller nu på att fjättras i trust- och monopolväsendets bojor.

Bondeförbundet kräver, att näringslivets frihet återställas genom motarbetandet av storkapitalets övermakt. Endast därigenom kan de breda samhällslagrens ekonomiska utsugning förhindras.

Socialdemokraternas planer på »socialisering», som likaledes komme att undergräva näringsfriheten och lamslå den enskilda företagsamhetn, motarbetades av Bondeförbundet på det skarpaste.

10. Skattepolitiken.

De direkta skatternas tryck har under de hittillsvarande makthavandenas styrelse blivit olidligt hårt. Bondeförbundet kräver jämte sparsamheten en sådan skattepolitik, att ett stopp sättes för skatteskruven och att skatterna nedbringas.

Allt tydligare är socialdemokraternas av stadsliberaler och industrihöger understödda strävan att på den svenske bonden övervältra en allt större och större del av den samhälleliga skattebördan. Nedtyngd av skatter och skulder bleve bonden på så sätt endast till namnet en fri man och bondeklassens motståndskraft tillintetgjord.

Bondeförbundet fordrar en rättvis fördelning av skattebördan och har i enlighet härmed motsatt sig den i fjol genomdrivna s. k. kommunalskattereformen, enligt vilken skatteförfattningarna och deklarationsblanketterna blivit så invecklade och tillkrånglade, att de knappast kunna riktigt följas och ifyllas, samt skatterna på jord och skog blivit oskäligt höga.

Särskilt är den hårda dubbelbeskattning av skog, som nu är införd, en följd av det nyssnämnda beslutet i kommunalskattefrågan samt av socialdemokraternas seger i år beträffande skogsaccisen.

Endast ett förstärkt bondeinflytande kan förhindra att det i framtiden blir ännu värre än det redan har blivit.

11. Författningsfrågan.

De tre gamla partiernas ledningar äro gemensamt ansvariga för att det politiska utskyldsstrecket åren 1918 och 1919 utplånades ur vår författning.

Bondeförbundet har i år krävt och kommer att kräva en sådan grundlagsändring, att personer, som självförvållat och utan laga skäl brustit i skattebetalningens fullgörande, icke erhålla rösträtt. För närvarande finnas tiotusentals sådana notoriska skatteskolkare, som äga rösträtt.

12. Nykterhetsfrågan och folkhälsan.

Alla medborgare, som allvarligt sträva för folkets väl, måste inse att rusdryckerna äro en folkfiende, vilken såväl genom lagstiftning som på andra vägar på det kraftigaste måste bekämpas. Bondeförbundet skall verka för att komma fram till allmän folknykterhet. Nykterhetsverksamheten bör emellertid främjas för sin egen skull och icke utnyttjas för partipolitiska syften.

Den svenska folkstammen måste även i övrigt skyddas mot rasförsämring. Motstånd bör resas mot alla för familjelivet nedbrytande krafter. Ett energiskt arbete fordras för folkhälsans höjande. Invandring till Sverige av undermåliga folkelement måste förhindras.

13. Försvarsfrågan.

I avvaktan på resultatet av försvarsrevisionens arbete motsätter sig Bondeförbundet ändringar i nu gällande övningstid för de värnpliktige. Bondeförbundet kommer att stödja förslag om inskränkning av militärväsendet, i den mån landets inre och yttre politiska förhållanden det medgiva.

14. Utrikespolitiken.

En i Bondeförbundet samlad bondebefolkning utgör den tryggaste garantien för att vårt land får behålla freden. Bondeförbundet kräver, jämsides med sin fredspolitik, en utrikespolitik i fast nationell riktning under utestängande av utländska inflytelser.

Män och kvinnor av Sveriges jordbruksfolk, fram till valurnorna till kamp för dessa mål under Bondeförbundets fana!

Falköping, Bondeförbundets Tidnings tryckeri 1921